

Vereenigde Octroobureaux N.V.
Johan de Wittlaan 7
Postbus 87930
2508 DH Den Haag

Telefoon 070 416 67 11
Telefax 070 416 67 99

patent@vereenigde.com
trademark@vereenigde.com
legal@vereenigde.com
www.vereenigde.com

Modellen algemeen

Categorieën modellen

Er worden twee categorieën modellen onderscheiden, namelijk het gebruiksmodel en het siermodel. Het gebruiksmodel (*Gebrauchsmuster, utility model*) kan slechts in een beperkt aantal landen worden beschermd, Nederland niet inbegrepen. Om die reden zal hier op deze categorie niet verder worden ingegaan. Het siermodel (*Geschmacksmuster, industrial design*) betreft het nieuwe uiterlijk van een gebruiksvoorwerp, in de Benelux Modellenwet geformuleerd als "het nieuwe uiterlijk van een voortbrengsel". Voor een siermodel kan in Nederland bescherming worden verkregen door middel van inschrijving in het Benelux Modellenregister, het Internationale Modellenregister of het Modellenregister van de Europese Unie. Daarnaast bestaat bescherming van een niet-ingeschreven model in de Europese Unie. Gedurende drie jaar kan tegen namaak worden opgetreden.

Naast de voornoemde vormen van bescherming, kan op een model of bepaalde aspecten daarvan ook auteursrecht rusten.

Tijdige inschrijving

Modelbescherming wordt, uitgezonderd het hierboven beschreven niet-geregistreerde model, uitsluitend verkregen door tijdige inschrijving in het daarvoor bestemde register. Het is van het grootste belang dat een model wordt gedeponeerd voordat het betrokken voorwerp bekendheid krijgt in de belanghebbende kringen van handel of nijverheid. Openbaarmaking vooraf schaadt de nieuwheid, die in sommige landen een absolute voorwaarde vormt voor de geldigheid van het depot. Dit betekent dat het model nergens ter wereld openbaar gemaakt mag zijn.

In andere landen geldt een relatief nieuwheidsvereiste, d.w.z. dat het model geen bekendheid mag hebben genoten in de belanghebbende kringen in het betrokken gebied. In de Benelux en de Europese Unie wordt de nieuwheid niet geschaad als het model binnen één jaar na openbaarmaking door de aanvrager wordt gedeponeerd. Om te voorkomen dat een derde als eerste deponert, verdient het echter aanbeveling te deponeren voordat het model openbaar wordt gemaakt.

In weer andere landen moet het depot binnen een bepaalde periode na eerste openbaarmaking door de rechthebbende worden verricht. Zo geldt in Japan een

termijn van zes maanden. In de VS geldt een termijn van twaalf maanden, mits in die periode geen ander nieuwigheidsschadelijk depot is gepubliceerd.

Inhoud van de modelbescherming

Inschrijving geeft in principe een monopolie: de deposant verwerft daardoor het uitsluitende recht op het gebruik van het model en kan zich verzetten tegen derden die het beschermde voorwerp produceren, in voorraad hebben, aanbieden of verkopen.

De beschermingsomvang van een modelinschrijving betreft alleen de uiterlijke vormgeving. Technische aspecten, niet-zichtbare onderdelen alsmede het aan het model ten grondslag liggende idee, zijn van modelbescherming uitgesloten. Wanneer het gaat om producten zoals machines voor het sorteren van eieren, waarbij het uiterlijk hooguit van ondergeschikt belang is, zal het niet altijd nuttig zijn een modeldepot te verrichten. Een namaker zal er immers veelal op uit zijn om het voor de potentiële afnemers van belang zijnde deel, namelijk de aspecten die een technisch voordeel opleveren, te kopiëren. Daarbij is de buitenkant, binnen zekere grenzen, van ondergeschikt belang en meestal eenvoudig zo te wijzigen dat het namaakapparaat geen inbreuk op een eventueel modelrecht oplevert. Het voordeel van een inschrijving is wel dat het model niet zonder meer kan worden gekopieerd. Dit kan betekenen dat inbreuk achterwege blijft omdat klakkeloos nabootsen minder kosten met zich meebrengt dan wanneer wijzigingen moeten worden bedacht en aangebracht.

De houder van een modelinschrijving doet er verstandig aan op zijn producten, reclamemateriaal en ander drukwerk naar de inschrijving te verwijzen (d.m.v. een omcirkelde hoofdletter D), zodat het voor derden duidelijk is dat op het betrokken product modelbescherming rust. Inbreuk kan zo mogelijk worden voorkomen.

Voorbeelden van producten waarbij het veelal de moeite en kosten waard is om modelbescherming te verkrijgen, zijn die waarvan het uiterlijk wel nieuw, maar niet origineel genoeg is om onder de auteurswet beschermd te worden. Dit kan het geval zijn bij meubels, huishoudelijke producten en kantoorartikelen of zelfs auto's en auto-onderdelen. Ook geheel nieuw bedachte voorwerpen, zoals destijds de windsurfplank en het daarbij behorende zeil, kunnen als model worden beschermd.

Kosten

De kosten van bescherming verschillen sterk per land. Wij doen u graag op maat een opgave.

Duur van de bescherming

De duur van de bescherming verschilt per land. In de Benelux en de Europese Unie is die vijf jaar, met mogelijkheid van verlenging tot maximaal 25 jaar. Na afloop van deze termijn kan bij nabootsing de auteurswet of wetgeving op het gebied van onrechtmatige daad in sommige gevallen nog uitkomst bieden.

© VEREENIGDE, juli 2008

Het bovenstaande is met uiterste zorg samengesteld. Het betreft echter slechts algemene informatie waaraan geen rechten kunnen worden ontleend. Aansprakelijkheid voor de gevolgen van het enkel afgaan op deze informatie is uitgesloten.